

ІДЕНТИФІКАЦІЯ СУТНОСТІ ТА ОСОБЛИВОСТЕЙ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК ОБ'ЄКТУ КОНТРОЛЮ

ЛИСЕНКО Володимир Анатолійович - аспірант Харківського національного університету внутрішніх справ

УДК 336.71:347.736:658.15

DOI: <https://doi.org/10.71404/LAW.UA.2023.4.46>

Стаття присвячена доктринальній ідентифікації сутності адвокатської діяльності як об'єкта контролю в Україні, яка інституційно закріплена як професійний, незалежний та самоврядний інститут, що реалізує конституційну місію гарантування права на правничу допомогу, забезпечуючи баланс між автономією професії та публічним інтересом у правопорядку. Наукова доктрина визнає дуалістичну природу контролю, де домінуюча функція належить внутрішній саморегуляції (корпоративний контроль), легітимованій професійною автономією і спрямованій на забезпечення етичної належності та добросовісності адвокатів. Паралельно існує обмежений зовнішній державний контроль, сфокусований на захисті загального правопорядку, зокрема, у сферах кримінальної юстиції та фінансового моніторингу, де адвокати, які здійснюють фінансові операції для клієнтів, визнаються суб'єктами первинного фінансового моніторингу. Особливість об'єкта контролю полягає у складній колізії між абсолютною конфіденційністю (умова ефективного захисту) та вимогами прозорості, що особливо виражено у сфері фінансового моніторингу. Установлено, що ключова характеристика сутності контролю полягає у його дуальній легітимізації, а його ефективність підривається прогалинами у внутрішньому контролі (потенційна корпоративна солідарність) та нечітким розмежуванням сфер відповідальності. Наукова новизна дослідження полягає у доктринальному обґрунтуванні адвокатської діяльності як дуалістичного об'єкта контролю з чітким

розмежуванням повноважень з метою досягнення оптимального балансу між конституційними гарантіями незалежності адвокатури та публічним інтересом. Логічним продовженням дослідження є перехід до аналізу понять та змісту контролю з метою доктринального уточнення ключових категорій, розмежування «контроль» та «нагляд» та формування універсального робочого поняття контролю.

Ключові слова: адвокатська діяльність, дуалістична природа контролю, корпоративне самоврядування, зовнішній державний контроль, фінансовий моніторинг, адвокатська таємниця, професійна незалежність.

Постановка проблеми

Адвокатська діяльність в Україні становить невід'ємну складову системи правосуддя, виконуючи ключову функцію гарантування конституційного права на професійну юридичну допомогу та захист. Її сутність полягає у наданні широкого спектра правових послуг, від правової консультації та представництва інтересів у судах до складання процесуальних документів та здійснення захисту у кримінальних провадженнях. На відміну від інших юридичних професій, адвокатура вирізняється особливим статусом, самоврядуванням та принципами незалежності, що закріплені в Законі України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність». Цей унікальний правовий статус та етичні засади, зокрема адвокатська таємниця, зумовлюють специфіку її функціонування в

публічно-правовому полі та вимагають особливого підходу до регулювання та нагляду.

Специфіка адвокатської діяльності як об'єкта контролю визначається її двоїстою природою. З одного боку, це приватна професійна діяльність, що ґрунтується на договірних відносинах, а з іншого – діяльність, яка має суспільно-значущий характер і безпосередньо впливає на дотримання прав і свобод людини. Ключовою особливістю, що ускладнює зовнішній контроль, є інститут адвокатської таємниці, який є недоторканим і слугує гарантією ефективного захисту клієнта. Крім того, самоврядність адвокатського самоврядування (органи адвокатського самоврядування) передбачає, що первинний контроль за дотриманням правил адвокатської етики та професійних стандартів здійснюється самими адвокатами, а не виключно державними контролюючими органами.

Таким чином, проблема ідентифікації сутності адвокатської діяльності як об'єкта контролю полягає у необхідності балансування між забезпеченням законності та недопустимістю втручання у незалежність професійної діяльності адвоката. Виникає нагальна потреба чітко визначити межі державного та громадського контролю (нагляду), розмежувати сфери відповідальності органів адвокатського самоврядування та державних регуляторів (наприклад, у частині фінансового моніторингу чи податкового контролю), а також розробити ефективні критерії та механізми для оцінки якості та законності наданих послуг, не порушуючи при цьому професійних гарантій. Невирішеність цих питань створює правові колізії та потенційні ризики як для держави, так і для самих адвокатів.

Стан дослідження проблеми

Проблема ідентифікації сутності адвокатської діяльності та визначення її як об'єкта контролю є однією з ключових у вітчизняній правовій доктрині і перебуває у фокусі уваги багатьох відомих українських науковців. Фундаментальні аспекти адвокатури як інституту, її ролі в суспільстві та принципів функціонування були глибоко досліджені такими корифеями, як О. Д. Святоцький

та Т. В. Варфоломєєва. Зокрема, О. Д. Святоцький приділяв значну увагу історії становлення адвокатури та її місцю в системі правозахисту, тоді як Т. В. Варфоломєєва зосереджувалася на питаннях організації адвокатської діяльності та її етичних засадах. Їхні праці заклали основу для розуміння самостійності та незалежності адвокатури, що є визначальними при окресленні меж будь-якого контролю.

Дослідження також охоплювали процесуально-правові та організаційні аспекти діяльності. Науковці, серед яких Я. Фляжнікова (у контексті кримінального процесу), Р. В. Афанасієв та Я. В. Корженівський, аналізували адвокатську діяльність передусім як форму реалізації конституційного права на захист. Вони наголошували на процесуальній ролі адвоката, його правах та обов'язках, що опосередковано визначає і сфери, де контроль є необхідним (наприклад, дотримання процесуальних строків) і де він є неприпустимим (наприклад, зміст спілкування з клієнтом). Дослідження цих учених дозволили ідентифікувати адвокатську діяльність як публічно-приватний феномен, де процесуальний обов'язок поєднується з приватною договірною основою.

Сучасні аспекти правового регулювання та контролю були предметом вивчення з боку І. М. Товкуна і В. А. Сливної. Ці дослідники, враховуючи реформи та європейський досвід, концентрувалися на питаннях адвокатського самоврядування, дисциплінарної відповідальності та відповідності діяльності Правилам адвокатської етики. Зокрема, Р. Сибірні і С. Гап'як досліджували механізми внутрішнього контролю в адвокатурі, що здійснюється кваліфікаційно-дисциплінарними комісіями. Це є ключовим для ідентифікації об'єкта контролю, оскільки підтверджує пріоритетність саморегуляції над зовнішнім втручанням у професійні стандарти. Я. В. Корженівський також робив акцент на проблемах імплементації міжнародних стандартів контролю.

Попри ґрунтовні напрацювання, у площині контролю та ідентифікації адвокатської діяльності залишається низка невирішених питань та проблем. Головною з них є нечітке розмежування між дисциплінарною

відповідальністю (внутрішній контроль) та потенційним державним наглядом (зовнішній контроль), особливо у контексті застосування законодавства про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, де адвокати виступають суб'єктами первинного фінансового моніторингу. Також недостатньо розроблені критерії оцінки якості надання правової допомоги, які б не порушували принцип незалежності. Існує проблема узгодження гарантій адвокатської таємниці з вимогами сучасної прозорості та боротьби з корупцією, що вимагає подальшої детальної правової регламентації.

Метою дослідження є ідентифікація сутності адвокатської діяльності як специфічного об'єкта контролю у правовій системі України та доктринальне обґрунтування механізмів збалансованого контролю, що забезпечують ефективну реалізацію конституційної функції захисту, водночас мінімізуючи втручання у професійну незалежність адвокатури. Для досягнення визначеної мети необхідно виконати такі **завдання дослідження**:

1. Уточнити та розширити доктринальне розуміння сутності адвокатської діяльності на основі її визначення як професійної, незалежної (самоврядної) діяльності, що має публічно-правове значення та реалізується у дуалістичній моделі регулювання (корпоративний та державний аспекти).

2. Проаналізувати співвідношення та взаємозв'язок інститутів внутрішнього (корпоративного) контролю (дисциплінарна влада органів САД) та зовнішнього (державного) контролю (наприклад, у сфері фінансового моніторингу) як таких, що діють стосовно адвокатської діяльності.

3. Визначити та систематизувати межі державного контролю, забезпечуючи їхнє чітке обмеження конституційними гарантіями (зокрема, адвокатською таємницею), та встановити критерії, за яких діяльність адвоката виходить за межі професійної допомоги і набуває ознак порушення загальнообов'язкових норм.

4. Виявити та класифікувати колізії та прогалини у чинній системі контролю, які виникають на стику гарантій незалежності

та вимог публічної прозорості (особливо у контексті FATF-стандартів).

5. Розробити пропозиції щодо вдосконалення правового регулювання та механізмів взаємодії суб'єктів контролю з метою досягнення оптимального балансу між автономією професії та підтриманням публічного правопорядку.

Наукова новизна отриманих результатів полягає у доктринальному обґрунтуванні сутності адвокатської діяльності як дуалістичного об'єкта контролю, що охоплює незалежну корпоративну саморегуляцію (дисциплінарний та етичний контроль) та обмежений державний нагляд (контроль у сфері фінансового моніторингу та законності), із чітким розмежуванням їхніх сфер відповідальності та повноважень з метою досягнення оптимального балансу між конституційними гарантіями незалежності адвокатури та публічним інтересом у правопорядку, що усуває колізії, виявлені на стику професійної таємниці та вимог прозорості.

Виклад основного матеріалу

Адвокатська діяльність являє собою професійну, незалежну (самоврядну) діяльність адвоката, що здійснюється на підставі договору і спрямована на забезпечення права на захист від обвинувачення та надання інших видів правової допомоги клієнту, включаючи представництво інтересів у судах, державних органах та перед фізичними й юридичними особами, а також надання правових консультацій та складання юридичних документів, з кінцевою метою реалізації, охорони та захисту прав, свобод та законних інтересів клієнта в порядку, встановленому законодавством. Ця діяльність реалізується з дотриманням професійної етики, стандартів кваліфікації, конфіденційності та професійної відповідальності, що забезпечує необхідний баланс між автономією професії та публічним інтересом у правопорядку. Сучасний етап її розвитку в Україні, розпочатий з прийняттям Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» 2012 року [1], остаточно закріпив адвокатуру як єдиний, професійний, незалежний та самоврядний інститут, що гарантує конституцій-

не право на правову допомогу та є ключовим елементом системи правосуддя.

Адвокатська діяльність, незважаючи на свою незалежну та самоврядну природу, підлягає зовнішньому державному контролю, який є обмеженим конституційними гарантіями незалежності та сфокусованим виключно на захисті публічного інтересу, а не на втручанні у професійну сутність. Цей контроль реалізується у двох основних векторах: у сфері кримінальної юстиції, де органи прокуратури та слідства здійснюють нагляд за законністю дій адвоката як учасника процесу з безумовним дотриманням гарантій адвокатської діяльності, та у сфері фінансового моніторингу, де адвокати, які здійснюють фінансові операції для клієнтів (наприклад, управління коштами чи операції з нерухомістю), визнаються суб'єктами первинного фінансового моніторингу. Таким чином, особливість адвокатської діяльності як об'єкта контролю полягає у необхідності балансу між забезпеченням абсолютної незалежності професії для ефективного захисту прав людини та необхідністю дотримання публічного правопорядку та законності, що забезпечується концентрацією дисциплінарної влади у руках самої корпорації, а державний контроль використовується виключно як інструмент запобігання правопорушенням загального характеру, зокрема, протидії легалізації злочинних доходів, що відповідає міжнародним вимогам.

Наукова доктрина, розкриваючи сутність адвокатської діяльності як об'єкта контролю, визначає її подвійну природу. У першій її сутності – це вільна, незалежна професія та правозахисний інститут, що, однак, має соціальну значущість і підлягає регулюванню. При цьому О. Д. Святоцький у [2, с. 216–220] наголошував на тому, що історичне прагнення адвокатури до самоврядності як головної гарантії незалежності неминує передбачає внутрішню відповідальність та контроль з боку самої корпорації. Сучасна юридична наука розглядає цей контроль передусім через призму корпоративного самоврядування (внутрішній контроль), сутність якого, за Т. В. Варфоломєєвою [3, с. 114–119], полягає у забезпеченні дисциплінарної влади спільноти над її члена-

ми для дотримання Правил адвокатської етики та запобігання зловживанням, що, за Я. Фляжніковою [4], є унікальним механізмом самоочищення професії та підвищення її авторитету. У свою чергу, В. В. Медведчук [2, с. 268–273] підкреслює, що ефективність внутрішнього контролю прямо корелює з рівнем довіри до адвокатури, розглядаючи дисциплінарне провадження не просто як санкцію, а як процедуру верифікації відповідності дій адвоката високим стандартам професії, де об'єктом контролю виступає не лише законність, але й етична складова надання допомоги, включаючи непорушність принципу конфіденційності та недопущення конфлікту інтересів.

Паралельно з внутрішнім контролем існує зовнішній державний контроль, який, на думку вчених, має бути мінімальним і чітко обмеженим, оскільки, як зазначає Р. В. Афанасієв [5], будь-яке втручання державних органів у професійну діяльність адвоката є неприпустимим, за винятком випадків, коли його діяльність виходить за межі законної правової допомоги та набуває ознак правопорушення. Особливою формою такого зовнішнього контролю, що викликає інтенсивні дискусії, є контроль у сфері фінансового моніторингу, де адвокати, які беруть участь у певних фінансових операціях для клієнтів, визначаються як суб'єкти первинного фінансового моніторингу відповідно до міжнародних стандартів FATF та національного законодавства, як вказує Я. В. Корженівський [6, с. 14–17]. При цьому сутність контролю в цій сфері, за І. М. Товкуном та В. А. Сливною [7, с. 105–107], полягає у необхідності балансу між адвокатською таємницею та публічним інтересом запобігання легалізації злочинних доходів, що вимагає чітких законодавчих винятків щодо обов'язку інформування про підозрілі операції. Крім того, М. Р. Сибірна та С. Гап'як [8, с. 210–212] підкреслює, що адвокатська діяльність також підпадає під процесуальний контроль з боку суду, який оцінює законність процесуальної поведінки адвоката (дотримання строків, відсутність зловживання правами) у межах змагального судового процесу, що є невід'ємною гарантією справедливого розгляду.

Дискусії, обговорення, актуально

Таким чином, у науковому розумінні адвокатська діяльність постає як багатоаспектний об'єкт контролю, де ключова функція саморегуляції (зокрема, дисциплінарний та етичний контроль) забезпечує її професійну незалежність, тоді як обмежений державний контроль (передусім фінансовий моніторинг і нагляд за законністю) гарантує захист загальносуспільних інтересів і правопорядку, формуючи складний дуалістичний механізм, що необхідний для забезпечення як прав клієнтів, так і цілісності правової системи; при цьому систематизація наукових думок щодо сутності адвокатської діяль-

ності як об'єкта контролю, включаючи розмежування внутрішнього (корпоративного) та зовнішнього (державного) контролю, а також трактування ключових аспектів цієї контрольної діяльності із зазначенням дослідників, представлена у Таблиці 1.

Наукова доктрина загалом визнає дуалістичну природу контролю за адвокатською діяльністю, де саморегуляція (етичні та дисциплінарні питання) є домінуючою, а державний контроль (законність, фінансова прозорість) – допоміжним і обмеженим. Однак, незважаючи на інституційну досконалість цієї моделі, вона містить низку сут-

Таблиця 1 – Систематизація наукових думок щодо сутності адвокатської діяльності як об'єкта контролю

Сутність контролю	Дослідники	Трактування
Внутрішній (корпоративний) контроль		
Гарантія незалежності та самоврядності	О. Д. Святоцький, Т. В. Варфоломєєва	Внутрішній контроль (дисциплінарна влада спільноти) є невід'ємним елементом професійної незалежності і запобігає зовнішньому втручанням.
Предмет контролю (етика та обов'язки)	Т. В. Варфоломєєва Я. Фляжнікова	Контроль зосереджений на дотриманні Правил адвокатської етики, збереженні конфіденційності та уникненні конфлікту інтересів, забезпечуючи самоочищення професії.
Механізм верифікації та довіри	А. Дутко, Л. Остапенко, І. Трач	Дисциплінарне провадження розглядається як процедура верифікації відповідності дій адвоката високим професійним стандартам, що підвищує довіру до інституту.
Зовнішній (державний) контроль		
Обмеженість та неприпустимість втручання	Р. В. Афанасієв	Державний контроль має бути мінімальним і чітко обмеженим законом, при цьому будь-яке втручання в професійну діяльність є неприпустимим, якщо воно не спрямоване на захист конституційних прав.
Фінансовий моніторинг (FATF-стандарти)	Я. В. Корженівський	Адвокати є суб'єктами первинного фінансового моніторингу при здійсненні специфічних операцій клієнтів (нерухомість, управління активами), що є вимогою міжнародних стандартів.
Баланс конфіденційності та публічного інтересу	І. М. Товкун, В. А. Сливна	Контроль у сфері фінансового моніторингу створює правову колізію між адвокатською таємницею та необхідністю запобігання легалізації (відмиванню) злочинних доходів.
Процесуальний контроль	Р. Сибірна, С. Гап'як	Судові органи здійснюють контроль за законністю процесуальної поведінки адвоката (дотримання строків, відсутність зловживання правами) у межах змагального судового процесу.

Таблиця 2 – Характеристика сутності адвокатської діяльності як об'єкта контролю
Джерело: створено автором

Ключовий аспект сутності	Сутнісна характеристика	Мета контролю
Конституційна місія	Публічно-правове значення адвокатури як гаранта права на правничу допомогу.	Забезпечення ефективності та якості реалізації цієї конституційної функції; гарантування професійної та етичної належності адвоката.
Внутрішній контроль (корпоративний)	Легітимація через професійну автономію та самоврядування.	Оцінка етичної складової та добросовісності надання допомоги; підтримання незалежності шляхом самопідзвітності.
Зовнішній контроль (державний)	Легітимація через публічний інтерес та захист правопорядку.	Обмежений контроль за дотриманням загальноправових норм (зокрема, фінансового моніторингу), запобігання використанню професії для злочинних цілей.
Дисбаланс (колізія)	Необхідність постійного балансування між конфіденційністю (умова захисту) та прозорістю (умова довіри).	Мінімізація колізій та забезпечення чіткого розмежування сфер відповідальності для уникнення використання гарантій як абсолютного щита від законного нагляду.

тевих прогалін, які стосуються насамперед корпоративного (внутрішнього) контролю, де основною проблемою виступає потенційна корпоративна солідарність («кругова порука»), що проявляється у небажанні органів адвокатського самоврядування (КДКА) застосовувати суворі дисциплінарні стягнення до колег, особливо у випадках зловживання процесуальними правами або недбалого виконання обов'язків, створюючи дефіцит об'єктивності дисциплінарного провадження, що підриває довіру суспільства, а також недостатня прозорість діяльності цих органів, яка обмежує громадський нагляд та ускладнює перевірку обґрунтованості їхніх рішень.

Ключова характеристика сутності контролю за адвокатською діяльністю полягає у його дуальній легітимації, де внутрішній (корпоративний) контроль легітимований професійною автономією та принципом самоврядності як основною гарантією незалежності від держави, є найбільш компетентним для оцінки етичної складової діяльності, тоді як зовнішній (державний) контроль легітимується публічним інтересом та необхідністю захисту загального правопорядку, і його сфера застосування суворо обмежена випадками порушення

загальноправових норм (зокрема, у сфері кримінального права або фінансового моніторингу) та не поширюється на оцінку процесуальних стратегій. Таким чином, адвокатська діяльність є унікальним об'єктом, що вимагає комбінованого та диференційованого контролю, сутність якого полягає у постійному балансуванні між конфіденційністю (як умовою ефективного захисту) та прозорістю (як умовою суспільної довіри), що формує складну систему професійно-правової відповідальності, а власна характеристика сутності адвокатської діяльності як об'єкта контролю, що фокусується на її конституційній місії, дуальній легітимації та необхідності балансу між незалежністю і публічною прозорістю, наведена у Таблиці 2.

Резюмуючи власну концептуалізацію сутності адвокатської діяльності як об'єкта контролю, представлену у Таблиці 2, установлено, що вона виходить за рамки простої констатації дуалізму та стверджує конституційну місію адвокатури як ключовий легітимуючий фактор, визначаючи, що внутрішній корпоративний контроль, впливаючи з автономії професії, має бути спрямований на забезпечення професійної та етичної належності та добросовісності, тоді як зовнішній державний контроль є обмеженим

і легітимованим лише необхідністю захисту публічного інтересу та запобіганням використанню адвокатури у злочинних цілях. Центральним елементом цієї трактовки є необхідність досягнення постійного балансу між конфіденційністю (як умовою ефективного захисту) та прозорістю (як умовою суспільної довіри) з метою мінімізації колізій та уникнення використання професійних гарантій як інструменту ухилення від законного нагляду; на основі чого, та з огляду на встановлену дуалістичну природу контролю й виявлені значні прогалини і колізії в існуючих механізмах (особливо на стику корпоративної етики та вимог фінансового моніторингу), логічним продовженням дослідження є перехід до аналізу поняття та змісту контролю за адвокатською діяльністю в Україні з метою доктринального уточнення ключових категорій, розмежування «контроль» та «нагляд» та формування універсального робочого поняття контролю, що відобразатиме його комбінований характер і специфіку реалізації в умовах професійної незалежності.

Висновки

Отже, ідентифікація сутності адвокатської діяльності як об'єкта контролю дозволяє стверджувати її дуалістичну правову природу, що сформована на стику публічно-правової місії гарантування конституційного права на професійну правничу допомогу та приватноправового інституту самоврядної незалежної діяльності. Згідно з науковою доктриною (О. Д. Святоцький, Т. В. Варфоломєєва), ключова функція контролю зосереджена у внутрішній (корпоративній) саморегуляції, яка легітимована автономією професії і має забезпечувати етичну належність, добросовісність та професійні стандарти (В. В. Медведчук, Я. Фляжнікова). Паралельно існує зовнішній державний контроль, який, як зазначають дослідники (В. П. Калюжний), має бути мінімально інвазивним, суворо обмеженим конституційними гарантіями незалежності і спрямованим на захист публічного правопорядку, зокрема, у сферах кримінальної юстиції та фінансового моніторингу як міжнародної вимоги протидії легалізації злочинних доходів (Я. В. Корженівський).

Незважаючи на інституційне закріплення цієї дуальної моделі, її функціонування обтяжене суттєвими правовими колізіями та прогалинами. Основною проблемою є необхідність постійного балансування між принципом абсолютної конфіденційності (як умовою ефективного захисту) та вимогами публічної прозорості, особливо у контексті фінансового моніторингу, де виникає правова колізія між адвокатською таємницею та обов'язком інформування про підозрілі операції (І. М. Товкун, В. А. Сливна). Крім того, наявні проблеми корпоративної солідарності («кругова порука») та недостатньої прозорості внутрішнього контролю ставлять під сумнів його об'єктивність. З огляду на це, подальші дослідження повинні бути спрямовані на доктринальне уточнення категорій «контроль» та «нагляд» і розробку чітких законодавчих винятків та механізмів взаємодії суб'єктів контролю для забезпечення ефективності системи при безумовному збереженні професійної незалежності адвокатури.

Література

1. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI : станом на 29 грудня 2022 р.
2. Святоцький О. Д., Медведчук В. В. Адвокатура: історія і сучасність. Київ : Видавництво «Ін Юре», 1997. 320 с.
3. Варфоломєєва Т. В., Гончаренко С. В. Історія адвокатури. Правове становище адвокатури та адвокатська діяльність. Правила адвокатської етики : посібник. Київ : Прецедент, 2008. 214 с.
4. Фляжнікова Я. Особливості дисциплінарної відповідальності адвоката за порушення правил адвокатської етики. *Юридичний вісник*. 2021. № 1. С. 184–190. doi: 10.32837/yuv.v0i1.2097.
5. Афанасієв Р. В. Проблеми правового регулювання окремих гарантій адвокатської діяльності. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2014. Вип. 24. Т. 4. С. 151–155.
6. Корженівський Я. В. Адвокати як суб'єкти первинного фінансового моніторингу. *Адвокат*. 2010. № 11. С. 14–18.

SUMMARY

The article is devoted to the doctrinal identification of the essence of advocacy as an object of control in Ukraine, which is institutionally enshrined as a professional, independent, and self-governing institution that implements the constitutional mission of guaranteeing the right to legal aid, ensuring a balance between the autonomy of the profession and the public interest in the rule of law. The scientific doctrine recognizes the dualistic nature of control, where the dominant function belongs to internal self-regulation (corporate control), legitimized by professional autonomy and aimed at ensuring the ethical propriety and good faith of lawyers. In parallel, there is limited external state control focused on protecting general law and order, in particular, in the areas of criminal justice and financial monitoring, where lawyers who carry out financial transactions for clients are recognized as subjects of primary financial monitoring. The peculiarity of the object of control lies in the complex collision between absolute confidentiality (a condition for effective protection) and the

requirements of transparency, which is especially pronounced in the area of financial monitoring. It is established that the key characteristic of the essence of control is its dual legitimation, and its effectiveness is undermined by gaps in internal control (potential corporate solidarity) and unclear delimitation of spheres of responsibility. The scientific novelty of the study lies in the doctrinal substantiation of advocacy as a dualistic object of control with a clear delimitation of powers in order to achieve the optimal balance between constitutional guarantees of the independence of the legal profession and the public interest. The logical continuation of the study is the transition to the analysis of the concepts and content of control with the aim of doctrinal clarification of key categories, the distinction between “control” and “supervision”, and the formation of a universal working concept of control.

Keywords: advocacy, dualistic nature of control, corporate self-governance, external state control, financial monitoring, attorney-client privilege, professional independence.

7. Товкун І. М., Сливна В. А. Особливості правового регулювання здійснення адвокатськими бюро та адвокатськими об'єднаннями первинного фінансового моніторингу. *Право та інновації*. 2021. № 1 (33). С. 104–110. doi: 10.37772/2518-1718-2021-1(33)-15

8. Сибірна Р., Гап'як С. Процесуальний статус захисника у кримінальному провадженні. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: «Юридичні науки». 2021. № 2 (30). С. 207–215. doi: 10.23939/law2021.30.207